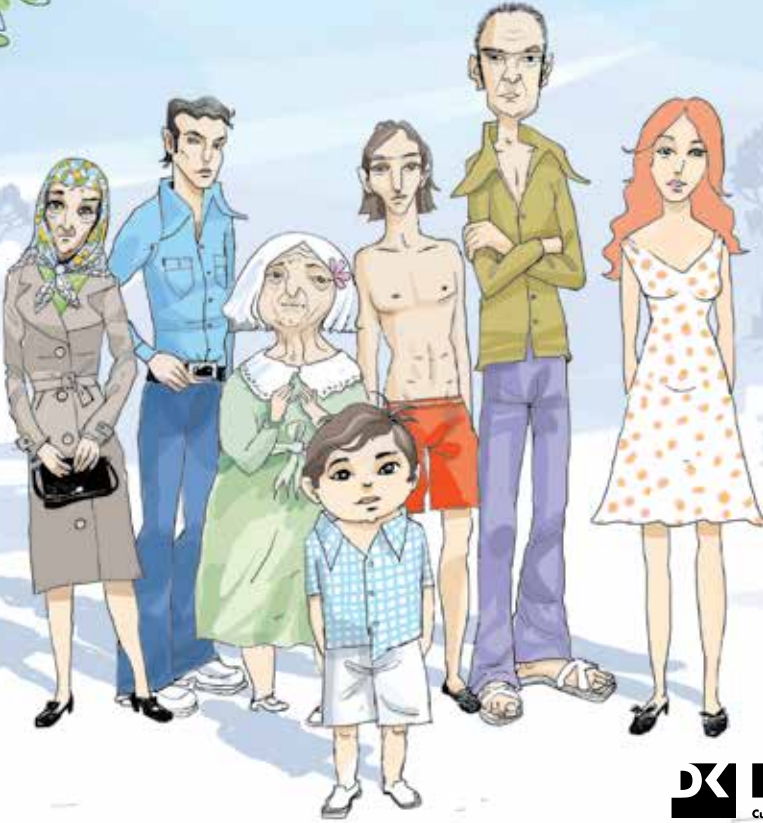

ÇAĞAN IRMAK

Gözümden Deliler Taştı

—
Öykü
—

DK 100
Cumhuriyetimiz
100 Yasında

Çağın Irmak İzmir'in Seferihisar ilçesinde doğdu. Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin Radyo Televizyon ve Sinema bölümünden mezun oldu. Denizi, ağaçları, sinemayı, müziği ve edebiyatı çok sevdi. Şimdiye kadar birçok senaryo yazıp filme çekti. *Gözüm-den Deliler Taştı* yazarın, görüntülerini bu kez okuyucunun hayaline bıraktığı ve yıllardır beslendiği edebiyata bir gönül borcu olarak sunduğu ilk kitabıdır.

GÖZÜMDEN DELİLER TAŞTI

Yazan: Çağan Irmak

Editör: Senem Kale

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Eylül 2023 / ISBN 978-625-6843-85-1

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Kapak ve iç çizimler: Serhat Gürpınar

Sayfa uygulama: Taylan Polat

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Gözümden Deliler Taştı

Çağın Irmak

Kardeşim Nihan'a...

İçindekiler

Cıgaralı Naciye **11**

Haktan'ın Anlattığıdır **21**

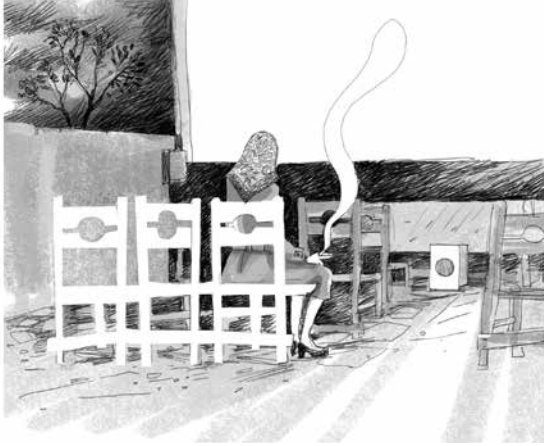
Hüsniye Hanım ve Mahallenin Kaka Sıkıntısı **39**

Adı Mevta **59**

Elektrikçi Kemal **69**

Perizat, Çocuk ve Bir Bağ Evi Yalnızlığı **89**

Cıgaralı Naciye

İssız bir adaya düşecek olsa, yanına alacağı üçüncü şeyi düşünmeye tenezzül bile etmezdi Naciye.

Yarınlara yokmuş gibi, birbirine ekleyip içi içiverdiği cıgarası bir de bu sürate uyuş biteviye yerli film oynatan yazlık Çınar Sineması yeter de artardı ona. Üçüncü bir zımbırtıya lüzum yoktu. Gerçi koca sinemayı zehir yeşili hırkasının cebine koyup da götüremezdi adaya ama Yaradan'a sığınıp sunturlu bir dua etti miydi belli de olmazdı hani.

Yaşlı yüreciğinin derininden bir yakarışla "Allah'ım beni fi-limsiz koma oralarda" dese, sinemanın tahta sandalyesinde çürüttüğü mabadının hatırına, senelerin Naciye'sine şu kadarlık da iltimas geçilmez miydi artık?

Haziran başı patlıcan tavaya, karpuz kabuğu da denize düşmezden evvel, çarşamba akşamları saat yedide Naciye meydana düşerdi. Hem de ne düşmek. Kadidi çıkmış ufak kara bedeninden umulmayacak bir hızla, arkasından alacaklısı kovalarmış gibi yel yepelek geçerdi çarşıdan. O saniye gördün gördün. Bir daha da ara ki bulasın kocakarıyı. Hoş aramaya da lüzum yoktu zati. Nereye gittiğini mahallenin uyuz köpekleri bile bilirdi. Çarşamba akşamıydı bu. Kolay mıydı öyle haftada bir akşamcık "yalnızca hanımlara" oynayan yerli filme yer bulmak? Arada

esnaftan kendini bilmezini biri dükkânından kafasını uzatıp da “Goşma bre Naciyeba. Senden evvel geçen olmadı” deyince Naciye arkasına bile bakmadan savurduğu sülale boyu bir küfürle rezil rüsva ederdi densizi. Hatta bazen suyundan da koyası gelir, adamın yedi ceddinin amel defterini tek seferde açar, oracıkta sayardı anasının atasının kepezeliklerini.

Çarşambaları Naciye’ye bulaşmak demek, fitili yanan bomba’ya çıplak götle oturmak demektir.

Hal binasının üstüne koca bir U harfi gibi oturtulmuş ferah fahur sinemaya, çiğdemci Osman’ın plakta çaldığı Neşe Karaböcek buyur ederdi mahalleliyi. Çınar Sineması, ebemkuşağı gibi yanıp sönen lambaları, silahlı külahlı, aşklı meşkli afişleri ve henüz açılmamış gişesi ile “Gel de bak içerde ne numaralar var, aklını başından alacağım senin” derdi fakir fukaraya.

Naciye, puma hızında çıktığı dik merdivenlerin tepesine kara bir kartal gibi kurulur, sırtlan gülüşüyle afişlere bakar, gişe açılınca da kırmızı meşin bozuk para çantasının içindekileri bir kedi titizliğiyle gişecinin avcuna bırakır, biletini atmaca misali havada kapıp, avına yaklaşan kaplan dikkatiyle en ön sandalyelere yürür, cümle mahlukatı tavrına hayran bırakırdı.

Naciye çarşambalar için yaşardı.

Buzdolabının “Yettir Allah!” dediği yerde, kafa kadar buzların dakikasında eridiği su dolu varillerden patlayasıya Cincibir gazozu içilen bu gecelerde kasabalı bir bilet parasına iki film izlerdi. Naciye’nin kendisi ayrı “film”di çünkü.

Başlamaya dakikalar kala sandalyeler kadınlar ve çocuklarla, yerler de çiğdem kabuğuyla dolar, hoş geldiniz beş gittiniz faslı başlardı. Naciye, ikramlardan memnun kalmış misafirlerini tek tek gözden geçiren gururlu bir ev sahibi edasıyla bir cıgara daha yakar, gönendikçe gönenerdi.

Naciye mekânın onur kurulu başkanıydı.

Akşamlardan bir akşamdı. Filmin başlamasına az kala kıyıda

köşede kalmış, yakası açılmamış dedikodular çabuk çabuk özet geçilirken birden tüm seslerin kesildiği o kırk yılda bir rastlanan “an”da, lahana turşusunu fazla kaçıran taze gelin Nermin tiz perdeden osurmuştu da “Mari düdük mü kaçtı kışına?” deyip gek gek gülmüştü Naciye. Bütün salon kahkahadan yarılmış, Yetim Hüseyinlerin Vildan Hanım gülmekten altına işemiş de bir koşu eve gidip donunu değiştirmişti.

“Çocuğun biri” bu lafı ezber etmiş, orada burada anlatıp durmuş, kışa kaçan düdüğü yeni moda laflara ekletmeyi başarmıştı.

Kolundaki Nacar marka erkek saati dokuzu müjdeler, aranjman şarkılar susar, lambalar kararınca Naciye’nin iç lambaları yanardı. “Pek yakında” yazısını okuyamasa da şeklinden şema ilinden bilir, o bir tadımlık balı yalayıp yutuverir, film başlayınca da canavar düdüğü gırtlığıyla tebaasına hükmeden bir komutan gibi “Susun gari” emrini verirdi.

Ama Naciye’nin sustuğu hiç görülmemişti.

Birden fazla rolü hatta bazen tüm rolleri o oynardı. Filmin kötü adamına ana avrat söver sonra onu bir temiz döver, jönüne âşık olup da önüne bakınca güzel bir geleceğin hatta pembe panjurlu bir evin kendini beklediğini görüp sevinirdi. Sıra jöndama gelince Naciye’nin cinleri tepesine çıkar, bir eli belinde, öbür eli maşanın tersinde çirkef bir kaynana olurdu.

Bu Naciye’nin oynamaktan en keyif aldığı roldü.

Esas kızın bitip tükenmek bilmeyen aldanişlarına, düşüp şaşırıp kader mahkûmu oluşlarına, aygın baygın göz devirip, fik fik ağlayışına daha fazla seyirci kalamaz,

“A orospu, dedim sana ben. Bak adam sandın eşeği başını yardı daşşağı” repliklerini, kariyerinin zirvesinde bir primadonna edasıyla seyirciyle paylaşır, esas kıza unutamayacağı bir hayat dersi verirdi.

O vakitler yaz mevsimi, kışın tekrar gelmesinin imkânsız olduğuna inandıracak, hatta kış diye bir şeyin var olmadığını dü-

şündürecek kadar kudretli olurdu. Heyhat, bir gün yaz da yorulurdu. Filmin en heyecanlı yerinde, yırtık dondan çıkar gibi düşen ilk damlalar Naciye'nin yüzünde tokat gibi patlar, değme dramlara taş çıkaran bir dram yaşatırdı kadına.

Naciye bir güz yangını olurdu artık.

Eylül ortasına doğru, kumaşı kara bir yorgan gibi, sapı kadim ağaçlardan yontulmuş, iskeleti tılsımlı demircilerde dövülmüş evladiyelik dev şemsiyesini arada gelip geçen damlalara siper eder, salon salamanje otururdu.

Bu son gecelerde, kadir kıymet bilen üç beş kişi, bir iki bedavacı bir de çiğdemci Osman'la kalakalırdı Naciye. Osman müesseseden ikram bir külah çiğdem uzatır, Naciye hüzünle çitler, son yazısı belirince birlikte kaldırırlardı cenazeyi.

Kışın kimsecikler onu görmez, Naciye bir bilmece olurdu.

"Çocuğun biri" de cevabı düşünür dururdu.

O vakitler kış mevsimi, yazın tekrar gelmesinin imkânsız olduğuna inandıramayacak kadar, hatta yaz diye bir şeyin var olduğunu unutturamayacak kadar kudretsiz olurdu.

"Çocuğun biri" kışlara hiç inanmazdı.

Oğlanlar "Kamışa su yürüdü mü?" laflarıyla, kızlar "Üstünü gördün mü?" tokadıyla utanıp iki santim uzar, ihtiyarlar romantizma ağırlarından yakınp bir santim kısılır, büyümenin de küçülmenin de acısına kahrederlerdi üç yandan. Feryat figan isyanlar kapıları, temizinden bir cinnet bacaları zorlarken canım yaz imdada yetişir, gözyaşlarını silerdi.

Ama o sene yeni yaz bir başka türlü geldi.

Dokuz ayın çarşambası bir araya gelse kendi çarşambasından vazgeçmeyecek Naciye çarşıya düşmedi. Binbir güçlkle kış atlatıp da sağ kalmayı başaran köpekler şöyle bir kafalarını kaldırıp havayı kokladılar. Kötü kokular geldi burunlarına, kalkıp başka yere yattılar. Makas tutan eller seğırdi, terzisini berberini "hırrrp!" diye bir şeytan yokladı gitti.

“Hayırdır” dedi biri omuzları titreyerek. “Saat yedi. Naciye geçmedi.”

İyice kocamış, hastalanmışmış. Kalkmaya dermanı yokmuş.

“Eee o kadar cıgarayı dedem de içse...” dedi öbürü.

Hoş dedesi zaten içerdi hem de doksan dokuzu gördüydü.

“Eh!” dediler gene diyenler. “Allah sıralısını versin artık.”

Kendi sıralarını düşündüler. Dükkân önlerinde oturup, uzaklara daldılar. Şişşak Foto dilsiz Ali’yi çağırıp bir fotoğraf çektiler. Akıllarına mukadderat düşmüşken, geride bir solgun hatıra kal-sın istediler.

Naciye o son yazında komşusu Kuru Leyla’nın ortanca kızına her çarşamba iki buçuk lira verip onu sinemaya gönderdi. Bir de kıza ant verdirdi. Güldane en önde oturacak, patlasa da çatlasa da çişe pişe gitmeyecek, gözünü perdeden ayırmayıp filmi ezber edecek, perşembe sabahı da karga bokunu yemeden Naciye’ye koşup bir güzel anlatacağı gördüklerini.

Güldane anasına boynunu büküp “ahir zaman komşumuz, kaderimse çekerim” dese de dününden razıydı hevesli taze. Saçını tarayıp, misafirlik etekler giydi. Kokular sıkınıp kısmetin nerden çıkacağı belli olmaz diye iki de ruj sürüverdi.

Güldane Naciye’yi temsilen sinemaya gitti.

“Vekil tayin edildim ben” dedi göz süzüp gerdan kırdı. Naciye’nin emektar sandalyesine etekleri buruşmasın diye binbir zahmet oturdu. Ruju dişine bulaşır diye çiğdemden, geçirtir diye gazozdan uzak durdu. Hafifmeşrep derler diye film hakkında atıp tutmadı. Konusuna karışmadığı filmin ahaliyle istişarede bulunmadı.

Hal böyle olunca Güldane’nin vekilliği kabul görmedi. Ha-vam olur deyip çantasına attığı, açılınca tavus kuşu olan yelpa-zeyle kendini yelleyince, yanında yöresinde oturanların “Altın damla” kokusundan içi bayıldı. Arkasında kalanlar “Kız katana, önümüzü kapattın, eğil azcık” diye haykırdı. Güldane sağa yat-

tı olmadı, sola yattı olmadı. Sandalyenin çivisi çorabını kaçırdı nicedir giymediği topuklu pabuçlar da ayağını yara yapınca o aşkın ızdırabı Güldane'nin canına yetti. Bir de yarım akıl seyredip anlattığı filmi Naciye'ye beğendiremeyince "Zulmün böylesi düşman başına" deyip görevden istifa etti.

Naciye iki gözü iki çeşme komşularına dert yandı. "Yalan yandaş annadıyo. Çabuk çabuk gonusuyo. Ben mevzuyu anlamadan filimi bitiriveriyö. Başımın gözümün sadakası olsun, geçtim iki buçuk lirasından filimsiz galdım içim yanyo. Siz gidip durunuz sinamaya, tok açın halinden anlamaz ki ... Giderayak size bi ilenirim, o sinemanın da köküne kibrit suyu ekerim. Filim de kilim de galmaz o zaman. Nah buraya yazıyom" deyip deyip dizlerini dövüp durdu.

Aylardan ağustostu.

İhtiyar heyeti olağanüstü toplantıya çağrıldı. Ne yapılacak ne edilecekti? Naciye'nin hali hal değildi.

"Sağlık ocağından sedye isteyelim" dedi Terzi Hamiyet. "Bi de okşizen düpü dakarız, öyle götürürüz sinamaya."

"Tövbeler tövbesi. Yarı yolda hık diye gitti mi günahı senin boynuna olur" deyip korkuttular söyleyeni.

Kadınlar başlarını eğip halılara kilimlere baktılar. Hayret verici, olağanüstü şeyler buldular desenlerde bir zaman. Bir söyleyip bin sustular. Fırıncıların Neriman Hanım 80 derece limon kolonyasını burnunun direğine çekince gözlerinden yaşlar fişkirtarak bağırdı.

"Çocuğun biri var" dedi. "Dilbaz mı dilbaz. Sus deriz susmaz. Bir gördüğünü öldür Allah bir daha unutmaz. Bütün filmleri de bir değil beş kez seyreder. Hani bu kıça kaçan düdüğü de af buyur o dillendirmişti ya... Onu çağıralım o anlatsın filmleri."

Kadınlar tasvip ettiler bu fikri.

Ağustosun ilk perşembesi Naciye'nin başucuna oturdu "Çocuğun biri".

“Anlat” dedi Naciye, “Anlat ne oldu bitti? Bire bin kataraktan, yavaş yavaş ama bak, mevzusunu ballandıraraktan.”

Çocuk başladı anlatmaya. Böyleyken böyle, şöyleyken şöyle oldu dedi. Olanı biteni tarif etti. Türkân Şoray’ın evvela hangi gözünden yaş geldiğine dek anlattı tek tek.

Naciye gözlerini kapattı.

“Ne de güzel annadıyo” dedi.

Dinledikçe mest oldu. Çocuk bilmecenin cevabını filmin sonunu değiştirip de buldu. Yalan söyledi Naciye’ye. Esasta ayrılan sevenleri, sonunda kavuşturdu.

Eeee senelerin Naciye’si artık bir mutlu sonu hak ediyordu.

Haktan'ın Anlattığıdır

*Ağaçlar dalgakıranım, bu kerpiç duvarlar sağlam kalelerim oldu.
Bu ev o "dışarıdakilerden" ikimizi korudu. Seni hapsettim buraya.
Affedersin. Teşbihte hata ettim. Bir mahpusluktan başka bir
mahpusluğa koydum seni. Aşk bir mahpusluk değildir. Aşk koskocaman
bir hapishane olan dünyanın açık kalan tek kapısıdır. Kaçalım mı
sevgilim o kapıdan? Hadi gel artık tut elimden.*

**Gözümden Deliler Taştı'yla Çağan Irmak, o eşsiz filmlerinden de
aşına olduğumuz sıra dışı, derinlikli karakterlerinin,
Ege'nin bir kasabasındaki acı-tatlı yaşamlarını çok katmanlı,
şair gibi öykülerle bize anlatıyor.**

**Cıgaralı Naciye'nin sinema tutkusundan, Haktan'ın sırlarla dolu
hayatına; Hüsniye Hanım'ın sıkıntısından, bir mevtanın dramına;
Elektrikçi Kemal'in inadından, Perizat'ın küskün kalbine ve
bir çocuğun rengârenk hayal dünyasına...**

**O her dem gittiğimiz sahil kasabasına, bizi gülümseten
gazinolara, hıncahnıç doldurduğumuz pazar plajlarına ve özlemlerle
hatırladığımız 70'lere ışınlanıyoruz...**

*Geceden hazırlanıp yoğrulmuş ekmeğin içi ve soğanı bol tutulmuş
kıyması az köfteler yaz sıcaklığında daha fazla beklemesin diye öğlen
olmadan mangala atılır, iyot kokusu kısa bir zaman sonra yerini
et ve duman kokusuna bırakır. Aile babaları dışında kişi başına
üçer taneden fazla düşmeyen assolist köfte, bol ekmeğe katık edilir,
doyurmayınca da harciâlem domates ve yeşil biber yetişirdi imdada.
Domatesin uvertür olduğu zamanlardı.*

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

Sertifika no: 4499

ISBN 978-625-6843-85-1

9 786256 843851

DK
Doğan
Kitap